

EL DEUTE AMB LA PAU

ADOLFO PÉREZ ESQUIVEL

Hem arribat al final del segle XX, un segle marcat per contrastos forts de llums i ombres. De nou commemorem el 50è aniversari de la Declaració Universal dels Drets Humans, amb tots els avenços que s'han aconseguit en la consciència social i en el camp normatiu. A través de la ciència i la tècnica, hi ha majors possibilitats de vida i benestar que mai. Tanmateix assistim a un final de segle i de mil·lenni a tot foc, amb els horitzons incendiats per la violència, les guerres, els conflictes, la gana i l'exclusió social de milions d'éssers humans.

Sobre els nostres pobles pesen de forma aclaparadora noves formes de colonialisme i dominació com el Deute Extern, al qual denomino el Deute Etern. És impagable, immoral i injust. Ens obliguen a pagar el que mai no rebem i, amb interessos usuraris, malgrat tot el que s'ha pagat, cada dia devem més i tenim menys.

Aquest mecanisme pervers està instrumentat a través de les polítiques d'Ajustament Estructural imposades pel FMI i el Banc Mundial, organismes que haurien d'estar al servei dels pobles, per al seu desenvolupament, i no dels interessos especulatius del gran capital financer. Sota la seva direcció el futur dels nostres pobles està essent sacrificat davant el *Déu del Mercat*, un mercat mai tan lligat ni foraster com ho és ara com ara.

Alhora, Amèrica Llatina i Carib, segons la CEPAL, és el continent que més ha incrementat les seves compres d'armes en els últims anys. La despesa militar regional ha augmentat de 10 milions de dòlars des de 1990, (que s'ha elevat de 16,5 milions de dòlars el 1990 fins a 26,5 milions el 1998), suma que equival a l'1,3% del producte brut intern de la regió.

Per què i contra qui utilitzaran les armes? Les fronteres s'han calmat; un dels últims conflictes fronterers entre germans, l'Equador i el Perú, acaba de concloure. Després de l'experiència esquinçadora dels règims *de facto* i les seves polítiques repressives de seguretat nacional, avui veiem com els succeeixen les democràcies de baixa intensitat juntament amb els seus renovats intents de control social.

S'està gastant milions de dòlars en armes i en el pagament dels serveis del Deute Extern, i es posterga la Vida, les necessitats i els drets dels pobles que suporten la pobresa –i en molts llocs la misèria–, la violència i la desprotecció social.

El Deute amb la Pau és amb la Vida i la dignitat dels nostres Pobles. Saldar-lo significa reconèixer els rostres concrets dels nens i les nenes, dones, ancians, indígenes, negres, joves. És a partir d'aquest reconèixer-nos com a germans i germanes, i com a fills de Déu, que podem construir la Pau, no amb l'absència de conflicte. No existeix la Pau en la passivitat. És una dinàmica de vida generadora en les relacions entre les persones i els pobles.

Malgrat els horitzons incendiats, hem de descobrir els signes d'esperança al nostre continent, Abya-Yala, quan els pobles deixen de ser espectadors i s'assumeixen com a protagonistes de les seves pròpies vides i de les seves pròpies històries. Són com vies subterrànies que emergeixen en determinats moments històrics i irrompen amb força canviant els cursos. Els moviments de dones construeixen nous espais de consciència i participació social. Els moviments indígenes recuperen les seves arrels i la identitat de ser Pobles; ho veiem a Chiapas, Mèxic, a l'Equador, Guatemala, Xile i Argentina. En les organitzacions de DH en la seva lluita per la llibertat i la construcció democràtica i contra la Impunitat. En el moviment pel Jubileu del Deute Extern i la transformació de l'injust ordre econòmic mundial. En les organitzacions de negres, homes i dones negres que lluiten i treballen per la seva identitat cultural, la seva espiritualitat. En els religiosos i religioses que continuen traçant camins d'alliberament al costat dels pobres. En els joves amb consciència crítica, que reclamen poder viure amb dignitat.

El Deute amb la Pau són espais a construir en la solidaritat i en l'Amor. Es van teixint, laboriosament, xarxes frateres i alternatives de Vida moltes vegades marcades pel dolor. Són espais a construir per liquidar el Deute que la humanitat té amb la Pau.

